

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-773

25.10.2023

Ly Forsikring ASA

Næringsliv

Feilleveranse av lokk til container – reklamert tidsnok? – kjl. § 32 (1).

Sikrede leverte lagringscontainere til klager og leverte i den forbindelse feil type lokk som ikke passet til gjengene på containerne. Klager benyttet containerne til lagring av sukkertare. Under lagringsprosessen ble sukkertaren utsatt for luft som følge av at containeren ikke var tett, hvilket medførte at det ble dannet muggsopp som ødela produktet. Klager rettet krav om erstatning under sikredes ansvarsforsikring. Foretaket avviste ansvar og anførte at det var reklamert for sent, og at kravet derfor var prekludert. Reklamasjonsfristen startet å løpe ved innhøsting, da mannskapet oppdaget at lokkene ikke lot seg skru på. Videre viste foretaket til at det ikke var sannsynliggjort et økonomisk tap som følge av feilleveransen, og at erstatningen uansett ville bortfalle grunnet klagers medvirkning. Klager anførte at reklamasjonsfristen ikke startet å løpe ved innhøsting. Lokkene lot seg etterstramme, og mannskapet hadde derfor ingen grunn til å tro at det var levert feil lokk. Klager reklamerte kun fire dager etter at skaden ble oppdaget, og dette var klart innenfor reklamasjonsfristen. Klager viste videre til at de hadde gjennomført vellykkede produksjonsprosesser i 2019, 2020 og 2021, som hadde blitt solgt, og at dette sannsynliggjorde et økonomisk tap som følge av feilleveransen. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 5 508 298

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under sikredes ansvarsforsikring, etter leveranse av feil lokk til containere benyttet til lagring av sukkertare. Spørsmålet er om klager har reklamert tidsnok, og om det er sannsynliggjort et økonomisk tap som følge av feilleveransen. Subsidiært reiser saken spørsmål om klager har medvirket til skaden, og om erstatningen derfor skal reduseres, jf. skl. § 5-1.

Sikredes ansvarsforsikring omfatter ifølge vilkårenes pkt. 3.1:

(...) sikredes rettslige erstatningsansvar for skade, se pkt. 3.2, som konstateres av denne eller skadelidte i forsikringstiden og som er voldt under utøvelse av den virksomhet som er angitt i forsikringsbeviset, herunder ansvar som eier eller bruker av fast eiendom som benyttes i virksomheten. Skaden blir å henføre til den forsikringsavtale som gjaldt da skaden først ble konstatert.

Sikrede inngikk avtale om å levere lagringscontainere (IBC containere) med lokk til klager.

Containerne og lokkene ble levert i slutten av april 2022. Containerne skulle benyttes til lagring av sukkertare. Under lagring skjer en fermenteringsprosess, og under denne prosessen er det viktig at taren ikke eksponeres for luft, da dette kan medføre at det dannes muggsopp som ødelegger produktet.

Partene synes å være enig i at sikrede leverte feil type lokk, som ikke passet til gjengene på containerne. Containerne ble fylt med sukkertare og stod på lager fra 4.5.22 til 9.6.22 for fermentering. Klager oppdaget 9.6.22 at samtlige lokk hadde løsnet, og at innholdet var ødelagt av muggsopp. Fermenteringsprosessen tar ca. en-to uker, og at det var av praktiske årsaker at containerne ble stående lenger på lager.

Klager og sikrede avholdt teamsmøte 13.6.22. Klager sendte 1.7.22 følgende referat fra møte til sikrede:

Lekkasjer IBC

Her informerte LOH om årets problemer med IBC lokk og tetthet.

Det ble vist bilder og videoer.

(P) (sikrede) tar opp problematikken til intern diskusjon.

De skal se om der er løsninger de kan komme opp med.

Skulle og sjekke om det er løsninger for å fjern topplaget.

I verste fall vil det føre til store økonomiske tap for LOH, beste fall mye etterarbeid. (Sikrede) sender nye lokk til (B) i dag.

LOH tar en kartlegging av omfang.

Videre ble det opplyst om følgende i e-posten:

Viser til teamsmøte som ble gjennomført 13.06, se referat nederst. Vi diskuterte at IBC lokkene ikke var lufttette siden de ikke kunne strammes ved hjelp av gjengene, slik at lokkene ble tett. Vi observerte 09.06.22 at mange av lokkene var løse, og kunne dras rett av IBC uten å løsne på gjengene. Dette førte til at ventilfunksjonen som vi fikk beskjed om skulle være styrt av trykk, ikke fungerte. Vi observerte også at lufttilgangen med høy sannsynlighet har ført til muggdannelser i åpningen rundt lokket, da vi ikke har sett dette omfanget av muggdannelser ved tidligere produksjoner.

Defekt i IBC lokk fører til store konsekvenser for årets produksjon. Det ble den 29.06.22 gjennomført en mer omfattende kartlegging av årets produksjon, av totalt 112 inspiserte IBC containere har 93% muggdannelser ved åpning rundt lokk. Prøver av muggsoppen er sendt til analyse for identifisere type mugg, og graden av helseskadelige komponenter. Det er blitt skiftet lokk på alle IBC hvor det var mulig. Vi jobber intenst med å sjekke ulike forhold rundt fermenteringen som kan gi denne type muggdannelse inkl. tilgang på luft (utette lokk). Informasjon om alle forsøk / analyser er tilgjengelig.

Lufttette lokk var et kritisk kontrollpunkt i produksjonen, og årsaken til at bestillingen inneholdt lufttette lokk med ventil for gassutveksling til IBC containere.

Vi forbeholder oss retten til eventuelt å rette ett erstatningskrav mot (sikrede) for konsekvensene av feil ved emballasjen hvis det viser seg at utette/defekte lokk er hovedårsaken til muggproblemet.

Klager rettet 24.11.22 krav om erstatning av kr 5 508 298 mot sikrede. Kravet ble også meldt til foretaket.

Foretakets utreder avholdt samtale med teamleder og leder for sjødrift i klagers bedrift 2.3.23. Ifølge utreders samtalerreferat ble det gitt følgende forklaring vedrørende innhøstingen:

De ble gjort kjent med at det er opplysninger i saken om at ble oppdaget allerede da lokkene skulle på under innhøstingen at de glapp på gjengene, noe de åpenbart ikke skulle. De bekrefter dette er helt riktig.

Det var folkene på båten som oppdaget dette, men det ble altså ikke tatt tak i på noen måte. Det ble ordnet ved at lokkene ble skrudd til så hardt de kunne skrus til uten at de glapp. De som skrudde på lokkene beregnet med andre ord selv hvor hardt de kunne skru til.

På spørsmål om hvorfor det ikke ble varslet til (sikrede) eller tatt tak i på annen måte når det var kjent allerede der at lokkene "glapp" og at det derfor var en sjanse for at de var utette, sier (A) at det nok ikke ble tenkt på som et problem, eller fare. Det ble nok slik at de konstaterte at slik var det bare med disse lokkene, så gjorde ingen noe med det.

(B) forklarte videre at fermenteringen er i gang etter 2 – 3 timer, så dette er noe som går fort. Det var nok ingen som tenkte annet enn her var det bare å bli ferdig som planlagt.

På spørsmål om hva som hadde skjedd dersom noen hadde skjønnet hva som var i ferd med å skje, og bedt om å få nye lokk, sier de begge at man nok i teorien kunne ha stoppet innhøstingen, men det hadde igjen betydd at man brukte mer tid, og ikke minst forhøyet kostandene. Det er en betydelig logistikk for å få utstyr sendt fra (M) og ut til øyene der de holder til. Det som allerede var på tank hadde jo blitt ødelagt, da prosessen med fermentering startet mer eller mindre umiddelbart. Hadde man stoppet innhøstingen, kunne man nok også komme til å slite med kvaliteten på de som ble tatt opp.

Foretaket avsto erstatning 20.3.23, under henvisning til at klager hadde reklamert for sent, og at kravet derfor var prekludert. Videre viste foretaket til at det ikke var sannsynliggjort et økonomisk tap som følge av feilleveransen, og at erstatningen uansett ville bortfalle grunnet klagers medvirkning.

Klager krever kr 5 508 298 i erstatning og anfører at mangelen er tidsnok reklamert.

Klager bestrider at sikredes leveringsbetingelser var avtalt for leveransen. Det finnes ikke et kontraktsdokument, og handelen er kun avtalt per e-post. Reklamasjonsfristen reguleres derfor av kjøpsloven. Klager oppdaget feilen 9.6.22, og reklamerte overfor sikrede i møte 13.6.22. Reklamasjonen ble således fremsatt "innen rimelig tid", jf. kjl. § 32 første ledd.

Mannskapet som bistod innhøstingen oppdaget at noen av containerne hadde løse lokk. Mannskapet etterstrammet lokkene og anså problemet som løst. Klager hadde derfor ingen oppfordring til å melde om dette til sikrede. Sikrede har tidligere levert containere til klager, uten at det har oppstått problemer. Klager la derfor til grunn at det i 2022 ble levert containere og lokk av tilsvarende kvalitet. Sikrede besitter dessuten ekspertise på sine produkter og stod derfor nærmere til å oppdage feilen.

Klager var av den oppfatning av at containerne var tette og så derfor ingen grunn til å kontrollere containerne på lagret.

Skaden har oppstått fordi sikrede leverte feil lokk, og klager hadde ikke rimelig grunnlag for å varsle sikrede på et tidligere tidspunkt. Det er derfor ikke grunnlag for å redusere erstatning etter skl. § 5-1.

Fermenteringsprosessen var ikke eksperimentell, og klager har gjennomført vellykkede produksjonsprosesser i 2019, 2020 og 2021. Partiene fra disse årene ble solgt og viser at det finnes kjøpere til produktet. Klager har derfor sannsynliggjort et økonomisk tap og tilstrekkelig grad av årsakssammenheng.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at klager har reklamert for sent.

Reklamasjonsfristen løper fra det tidspunkt hvor det ble oppdaget at lokkene ikke lot seg feste på containerne på vanlig måte, hvilket var ved starten på innhøstingsperioden. Ifølge sikredes leveringsbetingelser løper det fra dette tidspunkt en reklamasjonsfrist på åtte dager. Sikrede reklamerte først ca. to og en halv måned senere. Den relative reklamasjonstiden i kjl. § 32 første ledd er også oversittet, ved at det ikke ble reklamert "innen rimelig tid".

Dersom reklamasjonsfristen ikke er oversittet, må uansett erstatningen reduseres med 100 % grunnet klagers medvirkning, jf. skl. § 5-1. Skaden som oppstod skyldes utelukkende at klager valgte å gå videre med innhøstingen og lagringen uten å være sikre på at lokkene var tette. Sikrede kunne raskt identifisert problemet dersom de hadde blitt varslet, og kunne også sendt nye lokk umiddelbart.

Klager har ikke sannsynliggjort årsakssammenheng mellom feilleveransen og det økonomiske tapet. Fermenteringsprosessen var etter det opplyste eksperimentell, og det er ikke klart at prosessen ville ha blitt vellykket selv om lokkene hadde vært tette. Klager har ikke dokumentert at produktet lot seg selge og har ikke dokumentert noen kjøper til produktet.

Leveringsbetingelsene begrenser i alle tilfeller sikredes ansvar til det fakturerte beløp, eller dersom sikrede velger det, forsikringsutbetalingen. Fakturert beløp i dette tilfellet var kr 337 004 eks. mva. Leveringsbetingelsene unntar også indirekte tap.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig under sikredes ansvarsforsikring for tap som følge av levering av feil lokk til containere som skulle benyttes til lagring av sukkertare.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser spørsmål om klager har reklamert tidsnok, om det er årsakssammenheng mellom levering av feil lokk og skaden, om klager har medvirket til tapet og omfanget av det økonomiske tapet. Det er uklart for nemnda hva som er avtalt mellom partene og derfor hvilke reklamasjonsfrister som gjelder. Dette bør avklares ved muntlige forklaringer fra de som inngikk avtalen. Også spørsmålet om årsakssammenheng, skadelidtes medvirkning og økonomiske tap reiser vanskelige bevisspørsmål som bør avklares med muntlige forklaringer fra de involverte parter og eksperter på den aktuelle fermenteringsprosessen.

Klager anfører at det er levert et omfattende skriftlig materiale både om reklamasjonsspørsmålet og om klagers økonomiske tap, og at muntlige forklaringer ikke vil tilføre noe. Nemnda er ikke enig i at saken er tilstrekkelig opplyst ved det skriftlige materiale om disse spørsmålene, og uansett er det i strid med effektivitetshensynet å avgjøre noen spørsmål i en sak som reiser flere spørsmål og derfor uansett må avgjøres av en domstol.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Heike Kristine Bentsen (næringsrepresentant).